

Žalobě, již domáhala se zasílatelská firma na žalované firmě zaplacení jedné třetiny dopravného, ježto žalovaná nedodala zboží ku přepravě, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalující zasílatelská firma uzavřela se žalovanou firmou spediční smlouvu o převravně zboží vlečnou lodí na Labi. V uzávěrném listu vyhradila si žalobkyně zaplacení jedné třetiny dopravného pro případ, že by žalovaný nedodal zboží ku přepravě. Že žalovaná zboží k přepravě nedodala, není sporno. Vzešel tudíž žalobkyni nárok na náhradu odškodného (Reufracht) a to již dle zjištěné obchodní zvyklosti. Netřeba uvažovati o tom, zdali tu jde o konvenční pokutu dle §u 1336 obč. zák., či o litkup po rozumu §u 909 obč. zák. Spediční smlouva jest svojí povahou smlouvou o dílo ve smyslu §u 1151, druhá věta a §u 1165 a násl. obč. zák. A tu stanoví § 1168 obč. zák., že nedojde-li k provedení díla z důvodů vzešlých na straně objednatelově, přísluší podnikateli přes to smluvená úplata, byl-li k plnění ochoten. Při tom musí si však podnikatel dáti líbiti, by se odpočetlo vše, co ušetřil tím, že k provedení díla nedošlo, aneb čeho získal jiným opatřením, pokud se týče, co mu ušlo proto, že takového opatření neučinil. Zjištění těchto srážek vyžaduje však mnohdy obtížných a nákladných šetření. To vedlo patrně k tomu, že se ustálila obchodní zvyklost, dle níž v případě nedodržení smlouvy objednatelem jest tento povinen zaplatiti podnikateli jen určitý zlomek (zde polovici) úplaty smluvené za provedení díla, při čemž zbytek připadá na uvedené srážky aniž by je bylo třeba vůbec neb podrobně zjišťovati. Plyne tedy nárok žalobkynin zásadně již ze samé smlouvy, ovšem s modifikací, podmíněnou obchodní zvyklostí.

Čís. 5670.

Manžel jest bezvýjimečně povinen živiti manželku, rozešli-li se manželé za souhlasu.

Bylo-li však manželské společenství zrušeno svémocně, není manžel povinen poskytovati výživu manželce, prokáže-li, že došlo ke zrušení jediné z viny manželky. Otázka této viny může a musí býti řešena nejen ve sporu o rozvod (rozluku) manželství, nýbrž i ve sporu o placení výživného.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1926, Rv I 1504/25.)

Žalobě odděleně žijící manželky proti manželu o placení výživného bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Obě strany udaly ve sporu souhlasně, že manželství jich nebylo soudně ani rozvedeno, ani rozloučeno. Trvá tedy dosud a jest následkem toho žalovaný povinen manželce poskytovati dle svého jmění slušnou výživu (§ 91 obč. zák.). Této zákonné povinnosti žalo-

vaného jako manžela není na závadu tvrzená jím okolnost, že manželka s rozchodem souhlasila, poněvadž dle §u 93 obč. zák. není manželům dovoleno, by manželské spojení svémocně zrušili, byť i se na zrušení jeho byli shodli. Že by byl žalovaný projevils za sporu ochotu žalující manželku svou vzítí k sobě do společné domácnosti, ze spisů nikde nevysvítá. Dlužno tedy mítí za to, že tak učiniti nechce. Pak ale má ona důvod k oddělenému bydlení a jemu nastává povinnost poskytovatí manželce výživné v penězích.

Nejvyšší soud zrušils rozsudky obou nižších soudů a nařídils soudu prvě stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy hájí názor, že manžel jest povinen živiti manželku, odděleně od něho žijící, pokud manželství nebylo soudně ani rozvedeno ani rozloučeno, doličující, že manžela stihá tato povinnost nejen, když se manželé shodli na rozchodu, nýbrž i tehdy, neprojevils-li manžel ochotu, vzítí manželku k sobě, a že tato povinnost trvá potud, pokud se ve sporu o rozvod vina manželky neprokáže a miní takto, že tato otázka může býti řešena toliko ve sporu o rozvod nebo rozluku. Dovolání, uplatňujícímu proti tomuto názoru dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s., nelze upřítí oprávnění. Dlužno sice přisvědčítí nižším soudům, že manžel jest bezvýjimečně povinen živiti svou manželku, když se manželé rozešli z a s o u h l a s u, a stačí tu poukázati na správně v tomto bodu důvody rozsudků nižších soudů, opřené o ustanovení §u 93 obč. zák. Bylo-li však manželské spoluzítí zrušeno svémocně z té neb oné strany, není manžel povinen poskytovatí výživy manželce, prokáže-li, že se tak stalo z v i n y m a n ž e l k y. Je-li tomu tak, nelze ovšem také pochybovatí o tom, že otázka viny, jako předurčovací otázka pro vyživovací nárok manželčin, může a musí býti řešena nejen ve sporu o rozvod (rozluku), nýbrž i ve sporu o placení výživného. Toto právní stanovisko zaujal a obšírně odůvodnil nejvyšší soud již ve svých rozhodnutích, uveřejněných pod čís. 3904 a 4426 sb. n. s., na jichž důvody se proto prostě odkazuje. Při tomto právním nazírání na věc jest oprávněnou dovolatelova výtka, že nižší soudy neprováděly důkazu o tom, kdo na přerušení manželského spoluzítí má vinu, po případě, kdo k němu zaydal důvodnou příčinu, a že tím způsobily, že řízení zůstalo o této rozhodné okolnosti neúplným (§ 503 čís. 2 c. ř. s.).

Čís. 5671.

Smlouvu podsudní lze zrušítí z důvodů §u 1118 obč. zák. Z důvodů §u 1118 obč. zák. lze zrušítí smlouvu také mimosoudním prohlášením.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1926, Rv I 1514/25.)

Žalobce byl podsudním žalovaného pivovaru a, byv bez výpovědi propuštěn, domáhal se na pivovaru náhrady škody. Žaloba byla za-